

Voorwaarden van onderaanneming

Artikel 1: VERPLICHTINGEN IN VERBAND MET WET- EN REGELGEVING EN ANDERE VOORSCHRIFTEN.

- De onderaannemer is gehouden de verplichtingen uit de CAO voor het Schilders-, Afwerkings-, en Glaszetbedrijf na te komen, tenzij op de werknemers van de onderaannemer een andere CAO van toepassing is.
- De onderaannemer is gehouden zijn wettelijke verplichtingen tot afdracht van premies sociale verzekeringswetten en tot afdracht van loonheffing, voor zover direct en indirect verband houdend met het aan hem opgedragen werk, na te komen.
- De onderaannemer is verplicht op verzoek van de aannemer over te leggen:
  - zijn BTW-nummer;
  - zijn inschrijffnummer in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel;
  - (voorzover van toepassing) zijn aansluitingsnummer bij de onderlinge waarborgmaatschappij.
- Aannemer en onderaannemer zijn over en weer verplicht, op verzoek van de wederpartij, een vestigingsvergunning, voorzover vereist, te tonen.
- De onderaannemer is verplicht op verzoek van de aannemer wekelijks een mandagenregister terzake van het aan hem opgedragen werk te verstrekken. Het mandagenregister dient onder meer de namen van alle door de onderaannemer bij het werk ingeschakelde werknemers, alsmede een manuren-verantwoording te bevatten. De onderaannemer is tevens verplicht de noodzakelijke medewerking te verlenen in het kader van de wettelijke verplichtingen van de hoofdaannemer, waaronder het verstrekken van de benodigde bescheiden ten gevolge van de op hoofdaannemer rustende identificatieplicht voor degenen die op het project werkzaam zijn.
- De onderaannemer is verplicht eenmaal per drie maanden de aannemer een verklaring te tonen inzake zijn betalingsgedrag bij de A&O waarbij hij is aangesloten en een verklaring inzake zijn afdracht van loonheffing.
- De onderaannemer is niet bevoegd het aan hem opgedragen werk geheel of ten dele aan een ander over te dragen dan na schriftelijke goedkeuring door de aannemer.
- De onderaannemer is niet bevoegd het aan hem opgedragen werk of een deel daarvan door een derde in onder onder- aanneming te laten uitvoeren dan na schriftelijke goedkeuring door de aannemer. De onderaannemer blijft jegens de aannemer verantwoordelijk voor het door hem uitbestede werk.
- Indien de onderaannemer bij de uitvoering van het aan hem opgedragen werk gebruik wenst te maken van (een) door een derde ter beschikking gestelde werknemer(s) geeft hij daarvan schriftelijk kennis aan de aannemer. Wanneer de aannemer tegen gebruikmaking van (een) door een derde ter beschikking gestelde werknemer(s) bezwaar heeft, deelt hij dat binnen redelijke termijn aan de onderaannemer mede.
- Bij uitbesteding van het werk of gebruikmaking van (een) door een derde ter beschikking gestelde werknemer(s) als bedoeld in de twee voorgaande leden is de onderaannemer verplicht de administratieve voorschriften ex art. 16b lid 8 respectievelijk art. 16a lid 1 Coördinatiewet Sociale Verzekering na te leven.
- Het is de onderaannemer verboden om het in de onderaannemingsom begrepen bedrag aan verschuldigde premies sociale verzekeringswetten en loonheffing te cederen, te verpanden of, onder welke titel dan ook, in eigendom over te dragen.

Artikel 2: ORDERS EN AANWIJZINGEN.

De onderaannemer is verplicht de door de aannemer gegeven orders en aanwijzingen op te volgen.

Artikel 3: RECHTSTREEKSE PRIJSAANBIEDING.

Het is de onderaannemer niet toegestaan vanaf het totstandkomen van de overeenkomst van onderaanneming aan de opdrachtgever van de aannemer prijsaanbiedingen te doen voor werk dat te beschouwen is als een uitbreiding of wijziging van het werk van de aannemer, behoudens voortgaande schriftelijke toestemming van de aannemer.

Artikel 4: AANVANG VAN HET WERK; UITVOERINGSDUUR.

- De aannemer dient ervoor te zorgen dat de onderaannemer zijn werkzaamheden kan aanvangen op de in de overeenkomst bepaalde dag.
- Indien het niet mogelijk is dat de onderaannemer op de in de overeenkomst bepaalde dag zijn werkzaamheden kan aanvangen, is de aannemer verplicht de onderaannemer zo vroeg mogelijk, doch uiterlijk vijf werkdagen, of zoveel werkdagen als door partijen is overeengekomen, voor de overeengekomen aanvangsdatum te waarschuwen.
- Indien de onderaannemer niet in staat is op de in de overeenkomst bepaalde dag zijn werkzaamheden aan te vangen, is hij verplicht de aannemer zo vroeg mogelijk, doch uiterlijk vijf werkdagen, of zoveel werkdagen als door partijen is overeengekomen, voor de overeengekomen aanvangsdatum te waarschuwen.
- De onderaannemer heeft recht op verlenging van de uitvoeringstermijn c.q. van de opleveringstermijn wanneer door overmacht, door voor rekening van de aannemer komende omstandigheden, of door wijziging in de overeenkomst dan wel in de voorwaarden van de uitvoering, niet van de onderaannemer kan worden gevergd dat het aan hem opgedragen werk binnen de in de overeenkomst bepaalde termijn wordt opgeleverd.
- Indien de aanvang van de voortgang van het aan de onderaannemer opgedragen werk wordt vertraagd door voor rekening van de aannemer komende omstandigheden, dient de daaruit voor de onderaannemer voortvloeiende schade door de aannemer te worden vergoed.
- Indien de aanvang van de voortgang van het aan de onderaannemer opgedragen werk wordt vertraagd door voor rekening van de onderaannemer komende omstandigheden, dient de daaruit voor de aannemer voortvloeiende schade, niet zijnde schade wegens overschrijding van de uitvoeringstermijn c.q. van de opleveringstermijn, door de onderaannemer te worden vergoed.
- Bij overschrijding van de uitvoeringstermijn c.q. van de opleveringstermijn is de onderaannemer aan de aannemer een schadevergoeding wegens te late oplevering verschuldigd van € 100,- per werkbare werkdag, tenzij een ander bedrag is overeengekomen. De aldus verschuldigde schadevergoeding kan worden verrekend met hetgeen de aannemer de onderaannemer verschuldigd is.

Artikel 5: OPLEVERING WERK ONDERAANNEMER VOORAFGAANDE AAN OPLEVERING WERK AANNEMER.

- Ingeval is overeengekomen dat het werk niet tegelijkertijd dient te worden opgeleverd met het aan de aannemer opgedragen werk, doch daaraan voorafgaand, is het hierna bepaalde van toepassing.
- Een redelijke termijn voor de dag waarop het werk naar de mening van de onderaannemer voltooid zal zijn, nodigt de onderaannemer de aannemer schriftelijk uit om tot opnemning van het werk over te gaan. Deze opnemning vindt plaats zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen acht dagen na de hiervoor bedoelde dag. De opnemning vindt plaats door de aannemer in aanwezigheid van de onderaannemer en strekt ertoe te constateren of de onderaannemer aan zijn verplichtingen uit de overeenkomst heeft voldaan. De toestand waarin het werk bij opnemning verkeert wordt beschreven in een op te maken en door beide partijen te ondertekenen proces-verbaal.
- Nadat het werk is opgenomen, wordt door de aannemer aan de onderaannemer binnen acht dagen schriftelijk medegedeeld, of het werk al dan niet is goedgekeurd, in het eerste geval met vermelding van de eventuele kleine gebreken als bedoeld in het zesde lid, in het laatste geval met vermelding van de gebreken, die de redenen voor onthouding van de goedkeuring zijn. Wordt het werk goedgekeurd, dan wordt als dag van goedkeuring aangemerkt de dag waarop de desbetreffende mededeling aan de onderaannemer is verzonden.
- Wordt niet binnen acht dagen na de opnemning een schriftelijke mededeling, of het werk al dan niet is goedgekeurd, aan de onderaannemer verzonden dan wordt het werk geacht op de achtste dag na de opnemning te zijn goedgekeurd.
- Geschiedt de opnemning niet binnen acht dagen na de in het tweede lid bedoelde dag, dan kan de onderaannemer bij aangetekende brief een nieuwe aanvraag tot de aannemer richten, met verzoek het werk binnen acht dagen op te nemen. Voldoet de aannemer niet aan dit verzoek, dan wordt het werk geacht op de achtste dag na de in het tweede lid bedoelde dag te zijn goedgekeurd. Voldoet de aannemer wel aan dit verzoek, dan vinden het derde en vierde lid overeenkomstige toepassing.
- Kleine gebreken die gevoeglijk nog voor een volgende betalingstermijn kunnen worden hersteld, zullen geen reden tot onthouding van goedkeuring mogen zijn, mits zij een eventuele ingebruikneming niet in de weg staan. De onderaannemer is gehouden de in dit lid bedoelde gebreken zo spoedig mogelijk te herstellen.
- Met betrekking tot een heropnemning na onthouding van goedkeuring vinden de bovenvermelde bepalingen overeenkomstige toepassing.
- Het werk wordt als opgeleverd beschouwd, indien het overeenkomstig dit artikel is of geacht wordt te zijn goedgekeurd. De dag, waarop het werk is of geacht wordt te zijn goedgekeurd, geldt als dag waarop het werk als opgeleverd wordt beschouwd.
- Indien een onderhoudstermijn geldt, gaat deze in onmiddellijk na de dag waarop het werk overeenkomstig het vorige lid als opgeleverd wordt beschouwd. De onderaannemer is gehouden gebreken welke in de onderhoudstermijn aan de dag treden, zo spoedig mogelijk te herstellen, met uitzondering echter van die welke worden veroorzaakt door een omstandigheid die aan de aannemer moet worden toegerekend.

Artikel 6: OPLEVERING WERK ONDERAANNEMER BIJ OPLEVERING WERK AANNEMER.

- Ingeval is overeengekomen, dat het aan de onderaannemer opgedragen werk tegelijkertijd dient te worden opgeleverd met het aan de aannemer opgedragen werk, is het hierna bepaalde van toepassing.
- Een redelijke termijn voor de dag waarop het werk naar de mening van de onderaannemer gereed zal zijn, nodigt de onderaannemer de aannemer schriftelijk uit om tot opnemning van het werk over te gaan. Deze opnemning vindt plaats door de aannemer in aanwezigheid van de onderaannemer en strekt ertoe te constateren of het werk voldoet aan hetgeen is overeengekomen. De toestand waarin het werk bij opnemning verkeert wordt beschreven in een op te maken en door beide partijen te ondertekenen proces-verbaal.
- Nadat het werk is opgenomen, wordt door de aannemer aan de onderaannemer binnen acht dagen schriftelijk medegedeeld of het werk al dan niet voldoet aan hetgeen is overeengekomen, in het eerste geval met vermelding van de eventuele kleine gebreken als bedoeld in het zesde lid, in het laatste geval met vermelding van de redenen van dat oordeel. Oordeelt de aannemer dat het werk voldoet aan hetgeen is overeengekomen, dan wordt als dag waarop het werk voldoet aan hetgeen is overeengekomen aangemerkt de dag waarop de desbetreffende mededeling aan de onderaannemer is verzonden.
- Wordt niet binnen acht dagen na de opnemning een schriftelijke mededeling, of het werk al dan niet voldoet aan hetgeen is overeengekomen, aan de onderaannemer verzonden dan wordt het werk geacht op de achtste dag na de opnemning te voldoen aan hetgeen is overeengekomen.
- Geschiedt de opnemning niet binnen acht dagen na de in het tweede lid bedoelde dag, dan kan de onderaannemer bij aangetekende brief een nieuwe aanvraag tot de aannemer richten, met verzoek het werk binnen acht dagen op te nemen. Voldoet de aannemer niet aan dit verzoek, dan wordt het werk geacht op de achtste dag na de in het tweede lid bedoelde dag te voldoen aan hetgeen is overeengekomen. Voldoet de aannemer wel aan dit verzoek, dan vinden het derde en vierde lid overeenkomstige toepassing.
- Kleine gebreken die gevoeglijk binnen korte termijn kunnen worden hersteld, zullen geen reden zijn om te oordelen dat het werk niet voldoet aan hetgeen is overeengekomen, mits zij aan de voortgang van het werk van de aannemer niet in de weg staan. De onderaannemer is gehouden de in dit lid bedoelde gebreken onverwijld te herstellen.
- Indien het werk voldoet of geacht wordt te voldoen aan hetgeen is overeengekomen, heeft de onderaannemer, onverminderd hetgeen voortvloeit uit de overeengekomen betalingsregeling, recht op betaling van hetgeen hem ingevolge de overeenkomst toekomt.
- Indien na het tijdstip waarop het werk voldoet of geacht wordt te voldoen aan hetgeen is overeengekomen, schade aan het werk ontstaat ten gevolge van ingebruikneming daarvan door de aannemer, daaronder begrepen het geval dat de aannemer het werk aan derden met het oog op de verdere uitvoering ter beschikking stelt of aan die derden toegang tot het werk verleent, is die schade niet voor rekening van de onderaannemer.
- Noch de in dit artikel bedoelde opnemning, noch de omstandigheid dat het werk voldoet of geacht wordt te voldoen aan hetgeen is overeengekomen, leiden ertoe dat het werk als opgeleverd kan worden beschouwd.

Voorwaarden van onderaanneming

10. Met betrekking tot een heropneming nadat de aannemer heeft gecoördineerd dat het werk niet voldoet aan hetgeen is overeengekomen, vinden de bovenvermelde bepalingen overeenkomstige toepassing.
11. De opnemings-, de goedkeuring- en de oplevering van het werk vinden plaats met inachtneming van het bepaalde in het tweede tot en met het negende lid van het vorige artikel, met dien verstande dat de aannemer de onderaannemer zal uitnodigen om bij de opnemings- van het werk aanwezig te zijn, en dat tussen die uitnodiging en de opnemings- een redelijke termijn zal zijn gelegen.

Artikel 7: INRICHTING WERKTERREIN; AAN DE ONDERAANNEMER TER BESCHIKKING GESTELDE ZAKEN.

- Met het oog op het aan de onderaannemer opgedragen werk zorgt de aannemer:
  - voor een goede toegankelijkheid en begaanbaarheid van het werkterrein;
  - voor schaftruimten en sanitaire voorzieningen (mede) t.b.v. de onderaannemer.
- De aannemer zorgt ervoor dat de onderaannemer tijdig kan beschikken over de in de overeenkomst vermelde zaken. Deze dienen te voldoen aan in redelijkheid daaraan te stellen eisen.
- De onderaannemer is verplicht hetgeen hem door de aannemer ter beschikking is gesteld, behoorlijk te gebruiken, bij gebreke waarvan hij aansprakelijk zal zijn voor de daardoor ontstane schade en kosten.
- De kosten van verbruik van gas, water en elektriciteit, alsmede eventuele verschuldigde precario, zijn voor rekening van de aannemer.
- De onderaannemer zorgt ervoor dat het afval dat ontstaat bij de uitvoering van het aan hem opgedragen werk, wordt gedeponneerd op de daarvoor door de aannemer aangewezen plaatsen, dan wel in de daartoe bestemde container(s).

Artikel 8: WEEKRAPPORTEN; NOTULEN BOUWVERGADERING.

- Indien in de overeenkomst is bepaald dat de onderaannemer weekrapporten dient op te maken, kan de aannemer verlangen dat daarbij een door hem te verstrekken model wordt gehanteerd. De onderaannemer biedt in dat geval het weekrapport zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk op de vijftiende dag na het verstrijken van de werkweek waarop het betrekking heeft aan de aannemer aan. Indien de aannemer zich met de inhoud van het weekrapport kan verenigen, tekent hij dit voor akkoord uiterlijk op de vijfde werkdag nadat dit hem is voorgelegd. Indien de aannemer zich met de inhoud van het weekrapport niet kan verenigen, ondertekent hij dit eveneens uiterlijk op de vijfde werkdag nadat dit hem is voorgelegd, doch onder toevoeging van een aantekening, waaruit blijkt tegen welke gedeeltes en om welke redenen hij bezwaar heeft.
- Indien door of namens de opdrachtgever weekrapporten worden opgemaakt, is de aannemer verplicht de onderaannemer een afschrift te verstrekken van de weekrapporten die hij ter ondertekening krijgt voorgelegd, voorzover die weekrapporten betrekking hebben op het aan de onderaannemer opgedragen werk.
- Indien door de aannemer weekrapporten worden opgemaakt, is de aannemer verplicht de onderaannemer daarvan een afschrift te verstrekken, voorzover die weekrapporten betrekking hebben op het aan de onderaannemer opgedragen werk.
- Indien er bouwvergaderingen worden gehouden, dient de aannemer de onderaannemer in te lichten over zaken die in de vergadering aan de orde zijn gekomen, voorzover deze betrekking hebben op het aan de onderaannemer opgedragen werk. De aannemer verstrekt in dat geval de onderaannemer afschrift van de relevante passages uit de notulen van de bouwvergadering.

Artikel 9: BETALING.

- Met inachtneming van het in de volgende leden bepaalde geschiedt betaling van een factuur uitsluitend wanneer die aan de in de overeenkomst aangegeven eisen voldoet.
- Indien in de overeenkomst is bepaald dat aan een factuur een document dient te zijn gehecht waaruit blijkt dat de gefactureerde prestatie is geleverd, dient de aannemer tot afgifte van dat document over te gaan uiterlijk vier dagen nadat bij een opnemings- ter gelegenheid van het verschijnen van een termijn is geconstateerd dat de desbetreffende prestatie is geleverd. Het gemis van dat document laat de aanspraken van de onderaannemer op betaling onverlet.
- Betaling van een factuur zal niet plaats vinden dan nadat de onderaannemer op een tijdig door de aannemer gestelde vraag heeft aangetoond dat de onderaannemer de door hem in het werk gestelde werknemers heeft betaald hetgeen aan hen toekomt op grond van de met hen gesloten arbeidsovereenkomst.

Artikel 10: AFDRACHT PREMIES SOCIALE VERZEKERINGSWETTEN EN LOONHEFFING.

- De aannemer heeft het recht de terzake van het aan de onderaannemer opgedragen werk verschuldigde premies sociale verzekeringswetten en loonheffing, waarvoor hij ingevolge de Wet Ketenaansprakelijkheid hoofdelijk aansprakelijk is, aan de onderaannemer te betalen door storting op diens geblokkeerde rekening in de zin van de Wet Ketenaansprakelijkheid.
- De aannemer heeft het recht de in het vorige lid bedoelde premies sociale verzekeringswetten en loonheffing van de onderaannemings- in te houden en namens de onderaannemer rechtstreeks aan de betrokken A&O of de ontvanger der directe belastingen te voldoen, indien de aannemer redelijkerwijs tot het oordeel kan komen dat zulks noodzakelijk is om het risico van de in het vorige lid bedoelde hoofdelijke aansprakelijkheid te beperken.
- Indien de aannemer redelijkerwijs tot het oordeel kan komen dat door de onderaannemer terzake van het aan hem opgedragen werk een hoger bedrag aan premies sociale verzekeringswetten en loonheffing verschuldigd zal zijn dan het percentage dat in de overeenkomst is vastgesteld, kan hij na overleg met de onderaannemer dat percentage wijzigen.
- Indien de onderaannemer redelijkerwijs tot het oordeel kan komen dat door hem terzake van het aan hem opgedragen werk een lager bedrag aan premies sociale verzekeringswetten en loonheffing verschuldigd zal zijn dan het percentage dat in de overeenkomst is vastgesteld, kan hij met de aannemer in overleg treden over een wijziging van dat percentage.

- Indien de aannemer gebruik maakt van in lid 1 en lid 2 omschreven rechten, is hij voor de daar bedoelde bedragen jegens de onderaannemer gekwetend.

Artikel 11: VRIJWARING DOOR ONDERLINGE WAARBORGMAATSCHAPPIJ

Indien en zolang de onderaannemer ten genoegen van de aannemer met betrekking tot de betaling van de door hem terzake van het aan hem opgedragen werk verschuldigde premies sociale verzekeringswetten en loonheffing, waarvoor de aannemer ingevolge de Wet Ketenaansprakelijkheid hoofdelijk aansprakelijk is, voldoende zekerheid biedt in de vorm van een vrijwaring door een onderlinge waarborg maatschappij, zal de aannemer geen beroep doen op het bepaalde in artikel 1, leden 5 en 6 en op het bepaalde in artikel 10, leden 1, 2 en 5.

Artikel 12: VERHAAL

- Indien de aannemer, na tot betaling daarvan te zijn aangesproken, de premies sociale verzekeringswetten en loonheffing heeft voldaan, die waren verschuldigd maar niet zijn betaald door de onderaannemer of door een onderaannemer die na de onderaannemer in de keten komt, heeft de aannemer ten belope van het gehele door hem voldane bedrag verhaal op de onderaannemer.
- Na daartoe door de werknemers van de onderaannemer te zijn aangesproken, heeft de aannemer door voldoening aan zijn verplichtingen ingevolge de CAO voor het Schilders-, Afwerkings-, en Glaszetbedrijf jegens die werknemers, verhaal op de onderaannemer ten belope van hetgeen door de aannemer te dezer zake is voldaan, vermeerderd met de wettelijke rente te rekenen vanaf de dag van voldoening.

Artikel 13: EINDAFREKENING

Indien de aannemer voornemens is zijn eindafrekening bij de opdrachtgever in te dienen, zal hij de onderaannemer schriftelijk verzoeken diens eindafrekening bij de aannemer in te dienen. Tenzij anders is overeengekomen, zal de onderaannemer in dat geval binnen vier weken na ontvangst van dit verzoek zijn factuur terzake van het hem nog toekomende bij de aannemer indienen.

Artikel 14: ZEKERHEIDSTELLING

- Met inachtneming van hetgeen in het vijfde lid is bepaald, is de aannemer gerechtigd om van de onderaannemer te bedingen dat deze zekerheid stelt voor de nakoming van zijn verplichtingen die voortvloeien uit de overeenkomst; indien door de onderaannemer zekerheid dient te worden gesteld, geldt het bepaalde in het tweede tot en met het vierde lid van dit artikel.
- Tenzij anders is overeengekomen is de waarde van de zekerheid gelijk aan 5% van de met de onderaannemer overeengekomen aannemings- en dient de zekerheid te worden gesteld in de vorm van een bankgarantie.
- Indien de aannemer voornemens is de bankgarantie in te roepen, geeft hij de onderaannemer daarvan bij aangetekende brief kennis. De aannemer is gerechtigd de bankgarantie in te roepen, tenzij de Raad van Arbitrage voor de Bouwbedrijven in Nederland, in een door de onderaannemer binnen 10 werkdagen na de verzending van de in dit lid bedoelde kennisgeving aanhangig te maken spoedgeschil, in eerste aanleg anders beslist.
- De zekerheid blijft van kracht tot het tijdstip waarop het aan de aannemer opgedragen werk als opgeleverd wordt beschouwd met dien verstande dat, indien daarbij gebreken in het werk van de onderaannemer worden geconstateerd die niet aan oplevering van het totale werk in de weg staan, de zekerheid van kracht blijft tot het tijdstip waarop de onderaannemer deze gebreken heeft hersteld.
- De aannemer is niet gerechtigd om van de onderaannemer te bedingen dat deze zekerheid stelt voor de nakoming van zijn verplichtingen indien is overeengekomen dat de aannemings- geheel of ten dele wordt ingehouden. Van een zodanige inhouding is sprake indien aan de onderaannemer minder wordt betaald dan overeenkomst met de som der waarden van het werk dat reeds is uitgevoerd.
- Indien de aannemer hetgeen de onderaannemer volgens de overeenkomst toekomt, niet of niet tijdig betaalt, of de onderaannemer gegronde redenen heeft om aan te nemen dat de aannemer het de onderaannemer toekomende niet of niet tijdig zal betalen, is de onderaannemer gerechtigd om van de aannemer genoegzame zekerheid te verlangen. Indien de aannemer in gebreke blijft met het stellen van de door de onderaannemer verlangde genoegzame zekerheid, is de onderaannemer bevoegd, hetzij de uitvoering van het werk te schorsen, hetzij het werk te beëindigen. Op de in dit lid bedoelde zekerheid is hetgeen in het derde lid is gesteld van overeenkomstige toepassing.

Artikel 15: ONTBINDING

- Onverminderd hun bevoegdheid tot ontbinding van de overeenkomst op grond van de wet, hebben aannemer en onderaannemer het recht de overeenkomst van onderaanneming te ontbinden:
- indien de wederpartij de bedrijfsuitoefening staakt, een aanvraag tot surséance van betaling indient of in staat van faillissement wordt verklaard;
  - indien beëindiging in onvoltooid staat plaatsvindt van het aan de aannemer opgedragen werk;
  - indien de overeenkomst tussen de aannemer en diens opdrachtgever, welke mede het aan de onderaannemer opgedragen werk omvat, wordt ontbonden.

Artikel 16: TOEPASSELIJK RECHT EN GESCHILLEN

- Op alle overeenkomsten en de uitvoering daarvan is Nederlands recht van toepassing.
- Alle geschillen welke tussen de opdrachtgever en opdracht-nemer naar aanleiding van de overeenkomst(en) waarop deze voorwaarden van toepassing zijn, mochten ontstaan, daaronder begrepen de geschillen die slechts door één der partijen als zodanig worden beschouwd, zullen naar keuze van de meeste gereede partij worden voorgelegd aan de bevoegde Nederlandse rechter of worden beslecht door middel van mediation of worden beslecht door middel van arbitrage overeenkomstig het Arbitrage Reglement van het Nederlands Arbitrage Instituut.